

INTERNISTIČNA SLUŽBA
Oddelek za gastroenterologijo

ENDOSKOPSKI ULTRAZVOK (EUZ) ZGORNJIH PREBAVIL

(Navodilo pacientom)

Spoštovani,

vaš zdravnik vas je napotil na endoskopski ultrazvok (EUZ), ki je potreben za oceno iz zdravljenje vaše bolezni.

Da bi lažje razumeli preiskavo, smo vam pripravili nekaj informacij. V kolikor česa ne boste razumeli, se lahko pred preiskavo pogovorite z osebjem v Endoskopskem centru.

KAJ JE EUZ?

Endoskopski ultrazvok ali na kratko EUZ je minimalno invazivna endoskopska in ultrazvočna preiskava želodca, dvanajstnika, trebušne slinavke, žolčnika in žolčevodov s pomočjo tankega in upogljivega inštrumenta (endoskopa), ki ima na konici majhno kamero in sondo za ultrazvočno preiskavo. Preiskavo opravlja za to usposobljen zdravnik.

EUZ je primeren za odkrivanje in oceno bolezni zgornjih prebavil. Izvaja se v primeru diagnosticiranja bolečin v trebuhu, nenormalni izgubi telesne teže, oceni bolezni trebušne slinavke, ugotavljanju kamnov v žolčniku in žolčevodih, ter opredeljevanju različnih zadebelitev stene zgornjih prebavil, ki so jih predhodno pokazale druge preiskave.

Med preiskavo se lahko opravi tudi določene posege, na primer odvzem tkiva za histološki pregled ali drenažo cist.

KAKO NAJ SE PRIPRAVIM NA PREISKAVO?

Če prejimate zdravila proti strjevanju krvi (antikoagulacijska ali antiagregacijska zdravila, na primer Plavix, Pradaxa, Aspirin, Marevan, Fragmin, Clexane, Eliquis, Arixtra), ki še povečujejo nevarnost krvavitve, se o jemanju teh zdravil 1 teden pred preiskavo nujno posvetujte z izbranim zdravnikom (osebnim ali v antitrombotični ambulanti). Načeloma pred EUZ preiskavo antikoagulantne terapije ni potrebno prekiniti, v primeru da so med preiskavo predvideni tudi dodatni posegi (punkcije, biopsije,....) naj bi prenehali z jemanjem zdravil:

- Xarelto: 24 – 48 ur pred posegom,
- Eliquis: 24 ur pred posegom,
- Pradaxa: 24 ur pred posegom,
- Plavix: 5 – 7 dni pred posegom,
- Fragmin: 12 – 24 ur pred posegom.

Prav tako se z izbranim osebnim zdravnikom ali diabetologom posvetujte o jemanju zdravil za sladkorno bolezen. Na sam dan preiskave je namreč potrebno prilagoditi odmerek diabetične terapije glede na izmerjen krvni sladkor.

Pred preiskavo ne uživajte hrane vsaj 6 – 8 ur, majhne količine vode pa so dovoljene do 2 uri pred preiskavo. Za lažji potek preiskave, boljše vidljivost med samo preiskavo in preprečevanje komplikacij je zaželeno, da je želodec prazen. V kolikor želodec ne bo prazen, bo težko izpeljati preiskavo do konca.

Zjutraj na dan preiskave lahko najkasneje 2 uri pred preiskavo vzamete vsa običajna zdravila, razen tistih, ki ste jih morali zaradi preiskave opustiti (zdravila za redčenje krvi, antidiabetična terapija), vendar z najmanjšo količino vode.

Če ste sladkorni bolnik in se zdravite z inzulinom ali drugimi zdravili za sladkorno bolezen, ob prihodu v Endoskopski center o tem obvestite medicinsko sestro in zdravnika, prav tako morate obvestiti zdravnika v kolikor jemljete sredstva proti strjevanju krvi oziroma ste alergični na katera izmed zdravil.

KAKO POTEKA PREISKAVA?

Pred EUZ se o samem poteku preiskave pogovorite z osebjem, ki bo prisostvovalo pregledu. Pred preiskavo odstranite očala, zobno protezo, v kolikor je snemljiva, ter slušni aparat, če je nameščen v levem ušesu. Uredimo vam žilni pristop (vstavitev intravenske kanile), preko katerega boste pred in med preiskavo prejeli zdravila za umiritev, v kolikor je to potrebno. S pršilom vam lokalno omrtvičimo zadnjo steno žrela ter med zobe namestimo ustnik. Med preiskavo ležite na levem boku z rahlo pokrčenimi koleno, ves čas preiskave pa se nadzoruje tudi količina kisika v krvi (saturacija) in srčno frekvenco. Zdravnik vam skozi usta uvede endoskop. Dihalne poti so proste in lahko normalno dihate skozi nos ali usta. Sline pustite, da tečejo na podlago. Preiskava je običajno neboleča, za nekatere pa je lahko zaradi draženja žrela neprijetna. Občutite lahko pritisk, napihnjenost, spahovanje in tiščanje, kar pa je posledica vpihovanja zraka v želodec in obračanja endoskopa z namenom zagotovitve boljše vidljivost in lepšega prikaza sprememb zgornjega prebavnega trakta.

Sama preiskava traja od 10 do 30 minut, včasih tudi več, odvisno od prisotnosti sprememb in posega.

Po opravljeni preiskavi boste že takoj prejeli izvid, v kolikor pa je bila opravljena biopsija ali punkcija novotvorbe, prejmete dokončni izvid naknadno.

MOŽNI ZAPLETI

EUZ, biopsija sprememb ali drenaža cist so načeloma varne preiskave, ki pa jih lahko, kot ostale preiskave, spremljajo zapleti. Najpogostejši so krvavitev, ki običajno izzveni sama, okužba, perforacija stene prebavil ali vnetje trebušne slinavke. V primeru določenih zapletov, lahko nastane potreba po nadomeščanju krvi s krvnimi pripravki (transfuzijami) oz. po kirurškem operativnem zdravljenju.

V primeru posega med samo preiskavo je potrebna enodnevna hospitalizacija.

NAVODILA PO PREISKAVI

V kolikor je preiskava potekala brez zapletov, lahko po 30 minutah oziroma takrat, ko izzveni občutek cmoka v grlu, pričnete z uživanjem hladne pijače, najboljše vode. Zaradi razdraženosti so možne manjše bolečine v žrelu in ob požiranju. Občutek napihnjenosti, spahovanje, tiščanje in rahla bolečina v zgornjem delu trebuha so običajni pojavi po preiskavi in samodejno minejo v eni do dveh urah po končani preiskavi, v kolikor pa se pojavijo močna bolečina v zgornjem delu trebuha, napetost, slabost, bruhanje, težave pri požiranju, oteženo dihanje, povišana telesna temperatura ali črno mazavo blato, se takoj zglošite pri svojem oziroma dežurnem zdravniku. Doma se svetuje počitek, izogibanje težjim fizičnim naporom ter dvigovanju bremen še dva dni po preiskavi. Priporoča se uživanje nezačinjene hrane in živil, ki ne napenjajo, ter izogibanje pitju alkoholnih in gaziranih pijač.

Krvodajalci po preiskavi ne smete darovati krvi vsaj 6 mesecev.

V kolikor boste med preiskavo prejeli zdravila, se boste počutili zaspano še nekaj časa po zaključku preiskave. Pri nas ostanete še 1 uro po končani preiskavi, za odhod domov pa morate imeti zagotovljen prevoz. Še 24 ur po preiskavi je prepovedana vožnja motornih vozil ali upravljanje strojev, zato predlagamo, da vas nekdo spremlja na preiskavo.

Za preiskavo potrebujete:

- veljavno napotnico in potrjeno kartico zdravstvenega zavarovanja;
- izvide specialista in/ ali izvide predhodno opravljenih preiskav (gastroskopija, ultrazvok trebuha ...);
- izvid INR in hemograma;
- seznam zdravil, ki jih prejimate.

Na dan preiskave se najprej prijavite na vrstomatu ali sprejemnem pultu v pritličju bolnišnice, od tam pa se napotite v endoskopski center (9. nadstropje bolnišnice). Na preiskavo pridite ob naročeni uri, vendar pa se lahko v primeru urgentnih ali nenačrtovanih dlje časa trajajočih preiskav ura vašega pregleda zamakne.

Pred preiskavo je potrebno podpisati še obrazec za privolitev ali zavrnitev v medicinski poseg. Če pacient ni opravilno sposoben, je za podpis privolitve oziroma odstopa od preiskave potrebna prisotnost zakonitega zastopnika.

V primeru, da česarkoli niste razumeli, vprašajte za dodatna pojasnila medicinsko sestro ali zdravnika v Endoskopskem centru.

V primeru, da na preiskavo ne boste prišli, to sporočite na telefonsko številko **05/3301692** (pisarna za naročanje na gastroenterološke storitve) vsak delovnih v dopoldanskem času med 8.00 in 10.00 uro ali osebno v pisarni za naročanje na gastroenterološke storitve (pri sprejemnem pultu v pritličju) vsak delovnik v dopoldanskem času med 10.00 in 12.00.